

'Blauwbril', 'Spitsmuis', 'Kamerolifant', 'Krompoot', maar ook: 'De Gifkikker', 'De Bolle Sadist', 'De Bloedhond' (in het betrokken kamp waren er twee: 'Bloedhond I' en 'Bloedhond II'), 'De *Shinkicker*', 'De Sadist', 'De *Hardhitter*' – de namen dier Koreanen waren, voorzover zij op hun algemeen gedrag sloegen, niet vriendelijker dan die welke aan Japanners waren gegeven. Men mag trouwens stellen dat de krijgsgevangenen in de regel van de Koreanen nog meer last ondervonden dan van de Japanners. Dat kwam door twee factoren: ten eerste hadden de krijgsgevangenen in hun dagelijks bestaan meer te maken met die Koreanen dan met de Japanners die zich in de regel maar zelden in de kampen vertoonden, en ten tweede hadden veel Koreanen de neiging, nog 'Japanser' op te treden dan de Japanners zelf.

De eerste groepen van die Koreanen ('kleine, gore, gele, krombenige, aapachtige wezens', aldus mr. Binnerts¹), verschenen in augustus '42 in de kampen. Zij waren in Korea aangeworven ten getale van ca. tweeduizend voor een periode van twee jaar, zulks met de belofte dat zij in Nederlands-Indië een eervolle burgerbetrekking zouden krijgen, maar zij werden er tot hun teleurstelling en ergernis louter als kampbewakers ingezet en toen de periode van twee jaar om was, hield men hen vast. Zij wisten zich door de Japanners geminacht – de trappen die zij zelf van de Japanners ontvingen, gaven velen hunner met graagte aan de krijgsgevangenen door. 'Wij hadden', schreef later van Heekeren, die in '42 in een krijgsgevangenenkamp bij Medan opgesloten zat en vandaar in maart '44 met de overige leden van de 'Atjeh-party' ingezet werd om in Noord-Sumatra de eerder bedoelde weg aan te leggen,

'deze knapen zien aankomen in Gloegoer: het waren toen verlegen, bescheiden, wat verschrikte jongetjes, die geen raad wisten met hun figuur en die wat bang waren voor al die grote, blanke kerels. Vrij snel was dat helaas veranderd: er is niets wat een eenvoudig mens zo snel corrumpeert als de macht over zijn medemens. Het waren op het moment dat de Atjeh-party vertrok, al onuitstaanbare, wrede, geniepige en laffe kerels geworden, sentimenteel in hun heimwee, sadistisch uit rancune tegen het bestel dat ze ergens midden op een eiland, waarvan ze vermoedelijk nog nooit hadden gehoord, had neergezet, belast met een van de minderwaardigste taken in het Japanse leger.'²

In de algemene houding der Koreanen tekende zich in de laatste fase van de oorlog een wijziging af: zij beseften dat hun Japanse meesters de

¹ A.v., p. 29. ² C. van Heekeren: *De 'Atjeh-party'*, p. 18.